

52060212 : สาขาวิชานิติศาสตรบัณฑิต

คำสำคัญ : หลักการจิตวิทยา/การออกแบบภูมิทัศน์/เพื่อผู้สูงอายุ

ทรา ย สายน้ำใส : แนวทางการนำหลักการจิตวิทยามาใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อผู้สูงอายุ. อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ : อ.ดร.สินีนาด ศุภรัตน์เมธี. 81 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาหลักการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาผู้สูงอายุเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์ที่จะส่งผลต่อการส่งเสริมและแก้ปัญหาสุขภาพจิต เพื่อให้ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่และมีกำลังใจในการใช้ชีวิตในสังคม การศึกษาได้เก็บข้อมูลจากการค้นคว้า จิตวิทยาผู้สูงอายุ การออกแบบภูมิทัศน์ที่ใช้หลักการจิตวิทยาทั่วไป มาประมวลผลวิเคราะห์และสรุปหาแนวทางการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อผู้สูงอายุ

จากการศึกษาพบว่าภูมิทัศน์ที่ใช้หลักการจิตวิทยามาเกี่ยวข้องในการออกแบบ จะสามารถมีประสิทธิภาพในการตอบสนองความรู้สึกที่เป็นมิตรต่อสภาพแวดล้อมและส่งเสริมความเป็นอยู่ของผู้สูงอายุให้ดีขึ้น ความต้องการในด้านจิตวิทยาของผู้สูงอายุ จะสะท้อนออกมาทางพฤติกรรมในการอยู่อาศัยในสภาพแวดล้อม ซึ่งการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อผู้สูงอายุมีจุดมุ่งหมาย 2 ประการหลักคั้งนี้ คือ ภูมิทัศน์ที่ส่งเสริมสุขภาพจิตผู้สูงอายุ และภูมิทัศน์เพื่อแก้ปัญหาสุขภาพจิตผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นภูมิทัศน์ที่คำนึงถึงการเคลื่อนไหวทางสรีระการเข้าถึงธรรมชาติและการเล่น ความสนใจ โดยเกี่ยวข้องกับการออกแบบภูมิทัศน์ทางกายภาพที่แสดงออกทางลักษณะของพื้นที่พืชพรรณ ทางเดิน หรือการจัดวางองค์ประกอบต่างๆในภูมิทัศน์

ผลการศึกษาสรุปได้ว่าแนวทางการออกแบบภูมิทัศน์ที่ใช้หลักการจิตวิทยาผู้สูงอายุ จะต้องประกอบด้วยประเด็นหลักที่เป็น โครงสร้างที่ใช้ในการออกแบบภูมิทัศน์เพื่อผู้สูงอายุ ดังนี้คือ

1. อิทธิพลของธรรมชาติที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาที่มีสิ่งเร้าและการกระตุ้นความรู้สึกอย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความสมดุลของสิ่งเร้าต่างๆเช่น เสียง กลิ่น สัมผัส ภาพ และรส
2. การจัดวางองค์ประกอบของพื้นที่ในภูมิทัศน์ที่ทำให้เกิดการรับรู้ที่มี แบบแผน ลำดับ ความสมดุล เอกภาพและจังหวะ
3. การออกแบบคุณลักษณะองค์ประกอบในภูมิทัศน์ที่จะอธิบายถึงรายละเอียดต่างๆ เช่น คุณลักษณะที่มีผลกระทบต่อความรู้สึก สี รูปร่าง สัญลักษณ์ ขนาด สัดส่วน รวมถึงแสงและเงา

ภาควิชาการออกแบบและวางผังชุมชนเมือง   บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร   ปีการศึกษา 2553
ลายมือชื่อนักศึกษา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ.....

52060212 : MAJOR : LANDSCAPE ARCHITECTURE

KEY WORD : PRINCIPLES OF PSYCHOLOGY / LANDSCAPE DESIGN / FOR THE ELDERLY

SAI SAINAMSI : APPLICATION OF PSYCHOLOGY PRINCIPLES IN LANDSCAPE DESIGN FOR THE ELDERLY. INDEPENDENT STUDY ADVISOR : SINEENART SUKOLRATANAMETEE, Ph.D. 81 pp.

This research aims to study on principles, theories and researches in relation to psychology of the Elderly. The psychology principle is being applied to landscape designing which will contribute to solve mental health problems, promote the Elderly to have a pleasant lifestyle and moral support in living in the community. The study consists of data collected from the research on the general psychology principle for elderly. The data also used in analyzing and concluding on the landscape design for the Elderly.

The study shows that the landscape designed by adopting the psychology principle influenced the Elderly to respond positively to the environment and well-being. Psychological needs of the Elderly, in terms of living environment; it was reflected through their behavior. There are 2 objectives of landscape designing for the Elderly which are landscape that promotes well-being and landscape that aid on mental health issues, which focus on way to distract from physical disabilities to pleasant scenery by creating an environment where the combinations of area, plants, walking path and landscape being displayed.

In summary, landscape designing using the psychology of the Elderly requires the following factors as a designing structure;

1. The influence of nature that properly stimulate the senses by considering the balance of sound, scent, touch, scene and taste
2. Layout of the landscape elements will create the perceptual patterns of balance, unity and rhythm
3. The design of landscape elements will illustrate details such as features that have influences on senses, color, shape, symbol, size, form and also light and shadow

กิตติกรรมประกาศ

การค้นคว้าอิสระฉบับนี้จะไม่ประสบความสำเร็จได้ดี หากไม่ได้รับคำแนะนำ และคำปรึกษาที่ดีในการค้นคว้าหาข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลในการค้นคว้าอิสระจาก อ.ดร.สินีนาค ศุกลรัตน์เมธี ซึ่งเป็นอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งใจในความอนุเคราะห์จาก ท่าน และผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอขอบพระคุณคณะกรรมการ ผู้ตรวจการค้นคว้าอิสระครั้งนี้ทุกท่าน

ขอกราบขอบพระคุณ คุณวชิราภรณ์ สายน้ำใส(มารดา) คุณพิศุทธิ์ สายน้ำใส (บิดา) สำหรับกำลังใจ กำลังทรัพย์ และเป็นแรงผลักดันให้ผู้วิจัยได้ดำเนินการจนสำเร็จสมบูรณ์

ขอขอบคุณข้อมูลจากวิทยานิพนธ์ของ คุณประภาพร ธาราสายทอง ที่ได้ให้ข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าอิสระครั้งนี้

ขอขอบคุณผู้ที่ได้ช่วยเหลือและให้กำลังใจต่างๆที่ส่งผลผู้วิจัยได้ทำงานสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ดังต่อไปนี้

คุณนราภรณ์ วงษ์พานิช

คุณมุกทิศา บุญถัด

คุณวิจิตรา ฟุ้งเฟื่อง

ขอขอบคุณเพื่อนๆปริญญาโทบัณฑิตที่เรียนร่วมกันทุกคนที่ให้คำปรึกษาและช่วยเหลือในการค้นคว้าอิสระครั้งนี้

สุดท้ายขอขอบคุณ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร ที่ช่วยประสิทธิ์ประสาทความรู้ตลอดการเป็นนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแห่งนี้